

Bečka deklaracija
gradonačelnika glavnih gradova Europske unije -
“Snažan glas u Europi”

Uvod

- a. Europa je kontinent gradova. Gradovi su glavni stup koncepta ujedinjene Europe. Politike EU-a oblikuju živote i svakodnevna iskustva ljudi u Europi. One također oblikuju gospodarstvo i inovativnu snagu velikih gradova u Europi. Naše stanovništvo je europsko i svjetsko, *a gradovi su moćna snaga za promicanje integracije ljudi iz Europe i svijeta*. Naša rješenja za zajednički život su raznolika *jer su okvirni uvjeti različiti u svakoj zemlji i gradu*.
- b. Dobro promišljene, dosljedne i predane odluke i aktivnosti svakodnevno se provode u europskim gradovima kako bi se zaštitila i ojačala društvena *i rodna* jednakost, održivi gospodarski razvoj i budućnost demokracije u Europi. *Europski gradovi svakodnevno rade na stvaranju istinski demokratskih i inkluzivnih društava*.
- c. Europski gradovi su platforme za testiranje razvoja. Društvena i gospodarska kretanja potječu iz gradova. Mi, gradonačelnici glavnih gradova EU-a, smo stoga uvjereni da se Europska unija mora još snažnije usredotočiti na urbanu dimenziju.

I. Urbana agenda: sistematsko uključivanje gradova u politike EU-a

- d. Mi, gradonačelnici glavnih gradova EU-a, smo strateški partneri u oblikovanju buduće regionalne i urbane politike EU-a. Naš zajednički cilj je Urbana agenda kojom se **propisuje urbana dimenzija u svim relevantnim procesima donošenja odluka EU-a**.
- e. Gradovi bi *stoga* trebali biti uključeni u cjelokupni proces izrade politika. Postojeće strukture i instrumenti moraju se prilagoditi. Na primjer, procjene utjecaja moraju također uključivati teritorijalne posljedice koje bi predložena mjera imala na gradove (**Procjena utjecaja na urbana područja**). Gradovi zato moraju biti uključeni u europski proces izrade politika u najranijoj mogućoj fazi. Stoga je **nužno sistematski proširivati stručne skupine** Europske komisije uključivanjem **predstavnik**

gradova. *Nastojalo se uključiti gradove u razvoj nacionalnih programa reforme Država članica (NPR) te u sporazume o partnerstvu za Europske strukturne i investicijske fondove (EISF), no u praksi je napredak ograničen.*

- f. Izrada Europske urbane agende u **Vijeću Europske unije** bi trebala biti neprekidni proces koji se provodi u suradnji s gradovima. U tu svrhu je potrebno **koordinirati različite procese na razini EU-a**, osobito Urbanu agendu koju će provesti Europska komisija i urbane teme koje su u programu Skupine za urbani razvoj (Urban Development Group) u Vijeću Europske unije.
- g. **Europski parlament** je, kako u prošlosti tako i sada, naš važan partner kada se radi o prepoznavanju urbanih interesa, *uključujući kroz rad Urbane međugrupe (Urban Intergroup).* *S obzirom da su neki gradovi i regije EU-a zastupnicima Europskog parlamenta već dali pravo govora u njihovim gradskim ili regionalnim skupštinama, Poslovníkom Europskog parlamenta bi se također trebalo omogućiti pravo govora odabranim političkim predstavnicima gradova, njihovih udruženja i mreža.* *Rasprave u Europskom parlamentu su dragocjene prilike da se čuju glasovi izabranih političkih zastupnika, i njihova bi se primjena trebala proširiti, osobito kada se utvrdi da prijedlog ima urbanu dimenziju.*
- h. U budućnosti bi trebalo dati snažniju potporu **sudjelovanju stručnjaka iz gradova** kada se **nacionalnim stručnjacima dodjeljuju funkcije** u europskim institucijama.

II. Sloboda izbora i održavanje opsega djelovanja gradova

- i. **Dosljednim pridržavanjem načela supsidijarnosti i razmjernosti**, Europska komisija bi trebala ograničiti svoju ulogu na utvrđivanje ciljeva *ili utvrđivanje okvirnih uvjeta.* *Nužno je razmotriti regionalni i lokalni značaj predloženih mjera.* Gradovi moraju, međutim, biti slobodni u odlučivanju kako će ti ciljevi biti ostvareni, *prilagođavajući se lokalnim prilikama.* *Pristup pojedinačnih gradova može se prilično razlikovati ovisno o uvjetima na lokalnoj razini,* osobito u području ublažavanja utjecaja klimatskih promjena, *kvalitete zraka, politika socijalne skrbi, mobilnosti i javnih usluga (Usluge od općeg gospodarskog interesa-SGEI).*

- j. *Gradovi, osobito veliki europski gradovi, općenito su uvijek priznavali potencijal trgovine za razvoj i stvaranje radnih mjesta. Povezanost globaliziranog svijeta ne može se međutim promatrati samo iz gospodarske perspektive. Što se tiče Milenijskih ciljeva razvoja UN-a, postoji posebna odgovornost za stvaranje dobrih uvjeta života za sve građane svih partnera uključenih u trgovinske sporazume. Jednako je važno da sporazumi o slobodnoj trgovini **izbjegavaju ograničenja slobode izbora koju gradovi imaju** u pružanju svojih usluga. U tom je kontekstu potrebno kritički razmotriti odredbe ISDS-a (odredbe o rješavanju sporova između ulagača i države).*
- k. *U budućnosti bi distribucija sredstava EU-a morala više **odražavati gustoću stanovništva**. Veliki gradovi imaju i stručno znanje i administrativne kapacitete koji su potrebni za osiguravanje ciljanog korištenja sredstava, i zbog svoje blizine velikom broju građana i poduzeća, u poziciji su maksimizirati utjecaj investicija na ključne ciljeve strategije Europa 2020. Iz istog razloga bi trebalo pozdraviti poteze Država članica da prenesu ovlasti i pripadajuće budžete gradovima.*
- l. *Na primjer, Europska komisija je omogućila financijska sredstva inicijativama koje se bore protiv **nezaposlenosti mladih**, ali mnoge Države članice još nisu tražile ta sredstva. Europska komisija bi stoga trebala razmotriti mogućnost da **dio neiskorištenih sredstava stavi direktno na raspolaganje velikim gradovima u Europi** gdje je nezaposlenost mladih osobito gorući problem.*
- m. **Financijski opseg djelovanja** gradova je osobito ograničen odredbama Fiskalnog sporazuma (Fiscal Compact) koji se stupio na snagu 1. siječnja 2013., često u kombinaciji sa sporazumima u Državama članicama. *Za neke je gradove sposobnost hitno potrebnog ulaganja u projekte dugoročne javne infrastrukture ograničena mjerama fiskalne konsolidacije na razini EU-a te na nacionalnoj razini. To je osobit izazov za one gradove koji se suočavaju s naglim rastom broja stanovnika. Na razini EU-a te na razini država članica, potrebno je razmotriti kako gradovi mogu biti osposobljeni za nužna javna ulaganja te javna ulaganja kojima se potiče rast.*
- n. *Stoga bi pozdravili otvorenu raspravu o tome kako se trenutne odredbe mogu **izmijeniti kako bi odražavale specifičnu, proaktivnu perspektivu**. U tom kontekstu, bit će razmotreni uvjeti za **izračun granice javnog deficita kako bi se bolje omogućila ulaganja usmjerena prema budućnosti** – u području javnih usluga, u mjere za smanjivanje nezaposlenosti mladih, za promicanje ulaganja u socijalnu skrb*

ili obnovljive izvore energije te ublažavanje utjecaja klimatskih promjena. Trenutna Europska investicijska ofenziva je prvi korak u pravom smjeru.

- o. U interesu zajedničke provedbe višerazinskog upravljanja i daljnjeg razvoja urbane politike na europskoj razini, gradonačelnici glavnih gradova EU-a pozivaju na provedbu sljedećih mjera:
 1. Integracija urbane dimenzije u sve procese donošenja odluka EU-a;
 2. Standardizirana provedba Procjena utjecaja na urbana područja;
 3. *Sistematsko uključivanje predstavnika gradova u stručne skupine Europske komisije; potpora u imenovanju stručnjaka iz gradova nacionalnim stručnjacima;*
 4. Europsko vijeće: koordinacija različitih procesa koji se odnose na gradove na razini EU-a;
 5. Europski parlament: pravo govora odabranim političkim predstavnicima gradova; *veće korištenje rasprava kako bi se osiguralo da se čuje glas predstavnika gradova*
 6. Dosljedno pridržavanje načela supsidijarnosti i razmjernosti;
 7. Gustoća stanovništva kao kriterij distribucije sredstava EU-a; *daljnja dodjela ovlasti gradovima*
 8. Nezaposlenost mladih: stavljanje neiskorištenih sredstava EU-a direktno na raspolaganje velikim gradovima koji su najpogođeniji ovim problemom;
 9. Sporazumi o slobodnoj trgovini: bez ograničenja slobode izbora gradova;
 10. *Financijski djelokrug rada gradova: otvorene rasprave o tome kako učiniti postojeće odredbe fleksibilnijima i proaktivnijima kako bi se pružila potpora javnim ulaganjima u radna mjesta i rast koja su usmjerena prema budućnosti.*

Beč, 21. travnja 2015.